

AKADEMIN FÖR UTBILDNING OCH EKONOMI
Avdelningen för humaniora

Sverigedemokraterna och Fremskrittspartiet

En kvantitativ innehållsanalys om två kvällstidningars rapportering om
Sverigedemokraterna och Fremskrittspartiet efter valet 2014
respektive 2013.

Julia Alner, Rebecca Nygren

VT 2015

Examensarbete, Grundnivå (kandidatexamen), 15 hp
Medie- och kommunikationsvetenskap
Informatörsprogrammet
Medie- och kommunikationsvetenskap C

Handledare: Gabor Bora
Examinator: Anna Edin

Abstract

Titel	Sverigedemokraterna och Framskrittpartiet - En kvantitativ innehållsanalys om två kvällstidningars rapportering om Sverigedemokraterna och Framskrittpartiet efter valet 2014 respektive 2013.
Författare	Julia Alner och Rebecca Nygren
Kurs	Medie- och kommunikationsvetenskap (61-90) 30 hp
Termin	Vårtermin 2015
Syfte	Syftet med uppsatsen är att genom en kvantitativ innehållsanalys se hur reaktionerna efter det norska och svenska valet såg ut i den norska tidningen Verdens Gang och den svenska tidningen Aftonbladet. Undersökningen görs genom att applicera teorierna Dagordningsteorin och Gestaltningsteorin. Vi vill se om det finns några skillnader eller likheter i hur den svenska tidningen Aftonbladet skriver om Sverigedemokraterna en månad efter det senaste riksdagsvalet 2014 och hur den norska tidningen Verdens Gang skriver om den norska motsvarigheten Framskrittpartiet en månad efter det senaste valet i Norge 2013.
Nyckelord	SD, Sverigedemokraterna, Frp, Framskrittpartiet, medierapportering, politik, kvällspress
Metod	Kvantitativ innehållsanalys
Material	Artiklar i Aftonbladet tidpunkten 2014-09-15 – 2014-10-14 där orden ”SD” eller ”Sverigedemokraterna” finns med samt artiklar i Verdens Gang tidpunkten 2013-09-10 – 2013-10-09 där orden ”Frp” eller ”Framskrittpartiet” finns med.

Resultat Aftonbladet och Verdens Gang skiljer sig åt både vad gäller hur de gestaltar sitt lands respektive parti, hur mycket de uttrycker egna åsikter i artiklarna samt vilka de låter uttala sig och framträda i artiklarna. Aftonbladet håller en överlag mer negativ ton mot Sverigedemokraterna än vad Verdens Gang Gör mot Fremskrittspartiet som håller sig mer neutrala.

Innehållsförteckning

Abstract.....	2
Inledning.....	2
Bakgrund	3
Europa.....	3
Sverigedemokraterna	4
Fremskrittspartiet.....	5
Likheter och skillnader	5
Främlingsfientlighet som begrepp	6
Nationalism som begrepp	7
Teori	8
Dagordningsteorin	8
Gestaltningsteorin.....	9
Metod.....	10
Kvantitativ innehållsanalys	10
Operationalisering	10
Förklaring av kodschema.....	12
Kritik mot metoden.....	14
Urval	14
Analys och diskussion	16
Tabell över kodschemat.....	16
Resultat	26
Sammanfattning.....	27
Förslag till fortsatt forskning	28
Källhänvisning.....	30
Tryckta källor	30
Länkar.....	31
Bilaga 1.....	33
Diagramförklaring	33

Inledning

Inget annat politiskt parti i Sverige väcker så mycket känslor som Sverigedemokraterna, de är rasister enligt vissa och nytänkande enligt andra. Antingen så är man för eller emot. Sverigedemokraterna är också ett parti som florerar mycket i media. Både i tryckt press och på sociala medier skapar partiet ständigt debatt. Partiet har kopplats till rasism och andra skandaler har uppmärksammats, allt från järnrör, bråk inom partiet och att politiker inom Sverigedemokraterna har uttryckt sig rasistiskt på bloggar eller på annat vis. Ingen kan ha undgått mediernas skrivelser om Sverigedemokraterna de senaste åren. Trots medias negativa skrivelser om Sverigedemokraterna, nådde partiet förra året, 2014, stora framgångar i så väl EU-val som riksdagsval. I riksdagsvalet 14 september 2014 slutade partiet som det tredje största svenska partiet och fick 13 procent av rösterna.¹ Ett resultat som väckte många känslor.

I vårt grannland Norge fick den norska motsvarigheten till Sverigedemokraterna, Fremskrittspartiet, stora framgångar i det senaste norska Stortingsvalet 2013. Moderaternas systerparti Høyre insåg att för att ha en chans att vinna valet var man tvungen att närma sig Fremskrittspartiet som redan under valrörelsen bjöds in till regeringsförhandlingar. Efter ett lyckat valresultat för dessa partier har nu Fremskrittspartiet regeringsmakt tillsammans med den norska högern.² I Sverige har många tidningar valt att ta ställning om vad de tycker om Sverigedemokraterna men om den norska pressen har valt att göra lika emot deras Fremskrittspartiet är vad vi vill undersöka i denna uppsats.

Syfte/problem

Syftet med uppsatsen är att genom en kvantitativ innehållsanalys se hur journalisternas reaktioner såg ut i den svenska tidningen Aftonbladet efter det Sverigedemokraternas framgångar i det senaste riksdagsvalet 2014, jämfört med hur journalisternas reaktioner

¹ <http://www.val.se/val/val2014/slutresultat/R/rike/> 10/5-2015 kl.11.09

² http://www.svd.se/opinion/brannpunkt/norska-valet-vacker-oro-aven-for-sverige_8516772.svd 6/5-2015

kl.10:10

såg ut i den norska tidningen Verdens Gang efter deras senaste val 2013 där Fremskrittspartiet som är den norska motsvarigheten av Sverigedemokraterna även fick stora framgångar. Undersökningen görs genom att applicera Dagordningsteorin och Gestaltningsteorin. Vad var det journalisterna och andra skribenter valde att lägga fokus på. Vi vill se om det finns några skillnader eller likheter i hur Aftonbladet skriver om Sverigedemokraterna månaden efter valet och hur Verdens Gang skriver om den norska motsvarigheten Fremskrittspartiet.

Frågeställningar

På vilket sätt skiljer det sig hur Aftonbladet gestaltar Sverigedemokraterna och hur Verdens Gang gestaltar Fremskrittspartiet?

På vilket sätt visar respektive tidning sina åsikter om partierna?

Skiljer det sig vilka som får uttala sig i Aftonbladet och Verdens Gang och hur får de uttala sig?

Bakgrund

Europa

I Europa har främlingsfientliga partiet gått framåt de senaste åren.³ Med främlingsfientliga partier åsyftas partier som på olika sätt använder sig av främlingsfientliga och rasistiska uttryck för att föra fram sina politiska budskap. De har som gemensamt mål att kraftigt begränsa invandringen. Idag har de flesta europeiska länder ett eller fler partier som nått framgång med denna ståndpunkt. Främlingsfientliga partier har de senaste åren gått framåt i Europeiska länder. Exempel på sådana partier är förutom Sverigedemokraterna och Fremskrittspartiet, Vlaams Belang i Belgien, Front National i Frankrike, Dansk Folkeparti i Danmark och Lega Nord i Italien. Dessa partier har på ett framgångsrikt sätt lyckats etablera sig som bestående politiska inslag och har

• ³ Marsdal, Magnus E., *Högerpopulismen dissekerad: hemligheten bakom Fremskrittspartiets framgångar*, Celanders, Lund, 2008 s.7

under de senaste åren kommit att bli allt mer framträdande på den politiska scenen. De har etablerat sig i flera länders nationella parlament och även i Europaparlamentet.

Främlingsfientliga är en benämning på denna typ av partifamilj, andra benämningar kan vara högerextrema, populistiska eller invandringsfientliga. Det gemensamma är att de använder sig av en populistisk och nationalistisk retorik och har motstånd mot invandring som en av sina huvudfrågor.⁴

Sverigedemokraterna

Sverigedemokraterna bildades 6 februari 1988 och är alltså ett ungt parti. Partiet bildades i första hand som ett intresse parti för svenskar. Redan samma år ställde partiet upp i riksdagsvalet och i tre kommunval. Redan ifrån start drabbades partiet av skandaler, då en kandidat till kommunfullmäktige i Malmö dömdes för att ha misshandlat en invandrarkille på 14 år.⁵ Det som förde samman partiet var att medlemmarna ansåg att invandringen blivit allt för stor och var ett hot mot vårt land. Genom åren har begrepp som familj, hembygd nationen blivit centrala för partiet. Partiet vill varken kalla sig för ett höger eller vänster parti, utan det är socialkonservatismen och nationalismen som är partiets grundsyn och en önskan om ett demokratiskt styrelseskikt är det som ligger till grunden för Sverigedemokraternas ideologi samt en grundläggande social rättvisa och traditionella värdekonservativa idéer. Sverigedemokraterna skriver själva på deras hemsida att de övergripande målen med deras politik är att skapa ett välmående samhälle, ett folkhem som är präglad av trygghet, harmoni och solidaritet.⁶

Sverigedemokraterna anser att det finns invandrare som har bidragit till Sverige och anpassat sig men att majoritet av invandringen har negativa effekter. Att asylrätten ska finnas kvar, att söka asyl är något som alla ska få göra men antalet som blir beviljade asyl måste minska. Då partiet talar om en massinvandring som är ett hot mot vårt land

⁴ <http://www.migrationsinfo.se/framlingsfientlighet/framlingsfientliga-partier/> 2015-05-19 17:10

• ⁵ Arnstad, Henrik, Axelsson, Madelene & Borg, Kristian, *Sverigedemokraternas svarta bok*, 1. uppl., Verbal, Stockholm, 2014 s.41

⁶ http://sverigedemokraterna.se/wp-content/uploads/2013/08/principprogrammet2014_webb.pdf 2015-02-12 kl:10.37

både på det ekonomiska planet som det sociala. De anser att flyktingpolitiken ska fokusera på att hjälpa flyktingar på plats i sina närområden.⁷

Fremskrittspartiet

I april 2015 är det 45 år sedan Fremskrittspartiet bildades. 2013 fick Fremskrittspartiet regeringsmakt i Norge tillsammans med en borgerlig minoritetsregering med de konservativa, folkpartiet och kristdemokraterna. Fremskrittspartiet är det partiet som står längst till höger av dessa. Regeringen tar Norge i en ny riktning efter åtta år av en röd-grön regering. Högst upp på Fremskrittspartiets dagordning vill man jobba för ett enklare liv för de flesta människor. Regeringen har initierat fler reformer som modernisering och rationalisering av den offentliga sektorn.

Redan på 80-talet har partiet mött stark kritik mot deras främlingsfientliga invandringspolitik. De säger sig själva vara det enda partiet i Norge som tar asyl och invandringsfrågor på allvar. Att invandringen i Norge har minskat och antalet invandrare som får asyl i landet ser det som en direkt konsekvens av deras politik.⁸ Partiet anser att Norge allt för länge har tagit emot invandrare utan att tänka på konsekvenserna för landet, och de är det enda partiet som tar dessa frågor på allvar. De vill arbeta för att de som får asyl i Norge verkligen är de som behöver det och inte människor som bara utnyttjar systemet. Även att invandrare som bryter mot norsk lag ska utvisas. Under hösten 2013 bildade partiet en koalitionsregering med de konservativa och kan med hjälp av lagändringar nu se att invandrarantalet sjunker och genom att stärka polisens kapacitet har så står invandrare som bryter mot norskalagar nu inför utvisning.⁹

Likheter och skillnader

Tillskillnad från Sverigedemokraterna som inte tillhör något höger eller vänster block så ingår Fremskrittspartiet i en borgerlig allians. Efter valet 2010 så valde alla andra

⁷ <http://sverigedemokraterna.se/var-politik/invandringspolitik/> 2015-04-22 kl:14.10

⁸ <https://www.frp.no/partiets-historie> 2015-04-22 kl:13.00

⁹ <https://www.frp.no/english> 2015-04-22 kl:13.45

riksdagspartier i Sverige att inte ha något som helst samarbete eller gå in i några förhandlingar med SD, istället har detta skapat att stora överenskommelser mellan de resterande partierna och emellan blocken. Allt för att undvika en förhandling med Sverigedemokraterna.¹⁰ Enligt Sverigedemokraterna själva står de i mitten av vänster och högerblocken i och deras ideologi är socialkonservatism jämfört med Fremskrittspartiet som är klassiskt liberala och konservativt liberala och är det parti som står längst åt höger i norsk politik. Båda partierna har influenser av nationalism och konservatism.

Till skillnad från Sverigedemokraterna så är Fremskrittspartiet ett parti som har funnits med länge något som eventuellt skulle kunna bidra till att de är mer socialt accepterade än Sverigedemokraterna.

De två partierna är enade om att hålla fast vid den nationella identiteten, värna om kulturarvet, begränsa invandringen och motverka islamisering. I de ekonomiska frågorna skiljer partierna åt. Partiernas bakgrund är också väldigt lika, från början rasistiska partier som bildats av rasister och nazister men idag försöker båda partierna göra sig av med den rasistiska stämpeln. Trots att politiker ifrån båda partierna på senare år har uttryckt sig rasistiskt i media och i andra sammanhang.

Främlingsfientlighet som begrepp

Främlingsfientlighet är ett begrepp som betecknar en rädsla, misstro och fientlighet mot främlingar, och riktas ofta mot invandrare och etniska och kulturella minoriteter. Främlingsfientlighet handlar ofta om att människor är rädda för att invandring ska skada till exempel landets nationella identitet och/eller landets ekonomi. Man skiljer på rasism och främlingsfientlighet då rasism grundas på en föreställning om olika mänskliga biologiska raser medan främlingsfientlighet handlar om att olika kulturer inte borde samexistera. Allt mer talar man dock om dessa två begrepp som synonymmer då den rasbiologiska rasismen mer och mer tar sitt uttryck i avstånd från kulturer som man antingen tycker är mindre värda eller likvärdiga men oförenliga med den egna kulturen. Användningen av begreppet främlingsfientliga partier handlar om partier som på olika

¹⁰ Axelsson Madelene & Borg Kristian *Sverigedemokraternas svarta bok*, verbal förlag 2014 s 78

sätt använder sig av främlingsfientliga och rasistiska uttryck för att föra fram sin politiska retorik till den breda allmänheten.¹¹

Nationalism som begrepp

Nationalism är ett tanke-system som utgår från att de värden och intressen som är förknippade med nationen är viktigare än andra kollektiva värden och intressen.¹² Det är en politisk kraft som har varit väldigt viktigt i formandet av Europas historia och världen över de senaste två århundradena.¹³

Det finns olika typer av nationalism. Statsnationalism utgår från uppfattningen om en statsnation inom vilken alla medborgare oavsett härkomst och etniskt ursprung ska integreras medan kulturnationalism eller etnonationalism som utgår från att en nation är etnisk och kulturellt avgränsad och att en delad nation bör samlas i en gemensam stat, enandernationalism utgår också från en sådan uppfattning. Ytterligare finns separatistisk nationalism som även den utgår från att nationen är etniskt och kulturellt definierad och har rätt till en egen stat, samt befrielsenationalismen som varit en viktig samlande kraft för kolonialväldenas upplösning och frigörelsen av olika stater i tredje världen och Östeuropa.¹⁴

När media och allmänheten talar om nationalistiska partier menar de politiska partier vars ideologier, antingen enligt allmän uppfattning eller enligt partierna själva, vilar på en nationalistisk grund. Det finns både vänster- och höernationalistiska partier men i Europa är det främst tal om de höernationalistiska partierna vilka är de som också brukar kallas högerextrema.¹⁵

¹¹ <http://www.migrationsinfo.se/framlingsfientlighet/> 2015-05-19 kl.19:01

¹² <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/1%C3%A5ng/nationalism> 2015-05-18 kl.18:12

¹³ Alter, Peter, *Nationalism*, 2. ed., E. Arnold, London, 1994 s.1

¹⁴ *Ibid* s.8-9

¹⁵ <http://www.migrationsinfo.se/framlingsfientlighet/framlingsfientliga-partier/> 2015-05-18 18:30

Teori

Dagordningsteorin

Dagordningsteorins rötter kan spåras tillbaka till då den först formulerades 1972 och har bidragit till förändringen på hur man ser på förhållandet mellan medier och makt. Teorin slår fast att massmedierna har stor betydelse för, eller makt över, vilka frågor som människor uppfattar som viktiga i till exempel en valkampanj. Genom att medier till exempel prioriterar vissa ämnen och frågor, vilket de gör genom att uppmärksamma dem ofta, kan de påverka publiken till vilka frågor som de starkt tenderar att tycka är viktiga samhällsfrågor. Sannolikheten blir därigenom mycket låg för att allmänheten ska tycka att en fråga som medierna inte rapporterar om är viktig.

Att medier alltså kan utöva makt över vad människor tycker är viktiga frågor och vilka frågor som människor har åsikter om, är den första nivån av dagordningsteorin, som under det senaste decenniet kompletterats med en andra nivå. Denna andra nivå handlar om dagordningar av attribut. Genom denna nivå har forskare kunna påvisa att medierna även kan utöva makt över hur människor uppfattar de olika frågor, personer och situationer som de rapporterar om. Det andra skedet i dagordningsteorin öppnar upp för möjligheten att kartlägga hur massmediernas dagordningsfunktion påverkar attityder, åsikter och beteenden .¹⁶

I valet av vad som ska uppmärksammas och hur det ska uppmärksammas bygger medierna upp en pseudo-omgivning som människor utgår från när de skapar sina mentala bilder av verkligheten. Men även om medier styr mycket genom sin dagliga rapportering kan man inte säga att medierna har all kontroll och påverkar alla. Alla människor är inte lika mottagliga för mediernas dagordningsmakt på den första eller andra nivån. När det handlar om politik är det främst de människor som är osäkra i frågan som medierna påverkar.¹⁷

-
- ¹⁶ McCombs, Maxwell, *Makten över dagordningen: om medierna, politiken och opinionsbildningen*, 1. uppl., SNS förlag, Stockholm, 2006 s.20
 - ¹⁷ ibid s.10-11

Gestaltningsteorin

Framing teorin, som Jesper Strömbeck har översatt till gestaltningsteorin är enligt honom själv den viktigaste teorin inom mediernas makt och den politiska kommunikationen. Under de senaste decennierna har den varit en av de mest använda och citerade teorierna, och vissa hävdar att den representerar ett nytt paradigm inom medieforskningen.¹⁸ Jesper Strömbeck förklarar att gestaltningsteorin finns i tre olika skepnader. Till skillnad från dagordningsteorin handlar gestaltningsteorin om hur mediernas gestaltningar av verkligheten påverkar människors uppfattningar – kognitiva scheman av samma verklighet. Den andra skepnaden handlar teorin om hur medierna genom att gestalta verkligheten på vissa sätt med inte andra och därmed reproducerar och sprider olika maktcentras och ideologiers sätt att betrakta verkligheten. Den tredje skepnaden handlar gestaltningsteorin om mediernas innehåll och vad de egentligen presenterar.¹⁹ Att medierna alltid förmedlar den sanna verkligheten finns det ingen forskning som stödjer. Journalister bör ses som gestaltare av verkligheten eller (re)konstruktioner av verkligheten. Det finns alltid någon form av relation mellan nyheternas gestaltningar av verkligheten som sådan. Medierna beskriver inte verkligheten som den är utan; medierna gestaltar och (re)konstruerar verkligheten.²⁰

Det finns olika definitioner av gestaltningsteorin men några centrala element är återkommande; gestaltningar är uttryck för specifika sätt att medvetet eller omedvetet organisera information, och gestaltningar formas genom val av ord, fakta, perspektiv, källor och betoningar. Där ingår bland annat moraliska omdömen.

Att kommunicera är att gestalta.²¹

Det finns viss kritik riktad mot teorierna, som att flera faktorer spelar in för att påverka människors uppfattningar. Vi anser dock att teorierna går att applicera för vårt syfte med uppsatsen.

• ¹⁸ Strömbeck, Jesper, *Makt, medier och samhälle: en introduktion till politisk kommunikation*, 1. uppl., SNS förlag, Stockholm, 2009s.118

¹⁹ Ibid s.119

²⁰ Ibid s.120

²¹ Ibid s.121

Vi kommer att applicera dessa teorier i vår analys för att kunna svara på våra frågeställningar och syftet med denna undersökning. Teorierna var för sig skulle inte vara tillräckligt men en användning av dessa ihop bidrar till en djupare förståelse

Metod

Kvantitativ innehållsanalys

Kvantitativ innehållsanalys har sitt ursprung från tidigt 1900-tal i USA där man utformade en teknik för att kunna föra löpande statistik över massmediernas innehåll och dess förändringar. Metoden innebär dataregistrering och analystekniker vilka inriktar sig på att få fram en systematisk och samtidigt objektiv och kvantitativ beskrivning av innehållet i en text.²² Datainsamlingstekniken utvecklades av samhällsvetenskapliga medieforskare, men är idag en metod som används av många forskare och medievetare.

Metoden är bra när man vill analysera en större mängd material, den stora vinsten är metodens effektivitet tack vare metodens formaliserade och systematiska ansats, på vilka man på statistiska runder kan dra generella slutsatser av resultaten man får. I och med detta ökar möjligheten till välgrundade jämförelser.²³

En innehållsanalys av en uppdelning av texten i meningsenheter, och en räkning av dem enligt bestämda kriterier.²⁴ Därför läggs här vikt vid vilka enheter som kommer att användas i kodningen. De enheter och variabler som används är utvalda med utgångspunkt ur frågeställningarna.

Operationalisering

Detta är det kodschema och variabler som undersökningen har följt.

Nummer	Variabel	Värde
--------	----------	-------

• ²² Ekström, Mats & Larsson, Larsåke (red.), *Metoder i kommunikationsvetenskap*, 2. uppl., Studentlitteratur, Lund, 2010 s.213

• ²³ Østbye, Helge, *Metodbok för medievetenskap*, 1. uppl., Liber ekonomi, Malmö, 2004 s.121

²⁴ Ekström & Larsson, *Metoder i kommunikationsvetenskap* s. 217

V.1	Kod id	Siffror 0001->
V.2	Datum	201*-**-**
V.3	Månad	1 = Maj 2=juni 3=juli 4=augusti 5=september 6=oktober
V.4	Veckodag	1 =måndag 2=tisdag 3=onsdag 4=torsdag 5=fredag 6=lördag 7=
V.5	Tidning	söndag 1 = Aftonbladet 2= VG
V.6	Rubrik	Text
V.7	Typ av artikel	1=Nyhetsartikel 2=Ledare 3=Debatt 4=Insändare 5=Kultur 6=Reportage 7= Förstasidan 8=Övrigt 9=Krönika /kolumnist/kommentator
V.8	Storlek	1= Liten 2=Mellan 3=Stor
V.9	Skribent	1= Tidningen själv 2=Expert 3=Politiker 4= Myndighet 5=Annan
V.10	Sakområde	1=Arbetsmarknad 2=Politik 3=Ekonomi 4=Sociala frågor 5=Kriminalitet/Våld 6=Miljö/natur 7=Kultur/fritid 8=Religion/kyrka 9=Skola/utbildning 10=Främlingsfientlighet/invandring 11=Jämställdhet 12=annat
V.11	Perspektiv	1= Politiskt 2= Ekonomiskt 3= Kulturellt 4= Historiskt 5= Medialt 6=Övrigt
V.12	Framträder i artikeln	1= Företrädare för organisation/förening 2= Tjänsteman/Myndighet 3= Expert 4= Politiker 5= Allmänhet 6= Skribenten 7= Kändis 8= Annan journalist 9=Aktör saknas/Ej urskiljbar
V.13	Handlar om	1= Primärt om partiet 2= Sekundärt om partiet 3=Partiet nämns bara
V.14	Ton – framträder	1=Positiv ton 2=Negativ ton 3=Neutral/ingen åsikt/uttalar sig inte
V.15	Ton – skribent	1=Positiv ton 2=Negativ ton 3=Neutral/ingen åsikt/uttalar sig inte
V.16	Låter man partiet komma till tals?	1= Ja 2=Nej
V.17	Skriven med anledning av	1=En inträffad händelse 2=Valet 3=Annat
V.18	Europeiska samband	1= Ja 2= Nej
V.19	Privatliv	1=Ja 2=Nej
V.20	Partiets historia	1=Ja 2=Nej
V.18	Värdeord om partiet	1=Positiva 2=Negativa 3=Inga

Förklaring av kodschema

V.1 Kod id	Kod id betecknar artikelns identitet för att vi ska hitta tillbaka till rätt artikel.
V.2 Datum	Anger artikelns publiceringsdatum
V.3 Månad	Anger vilken månad artikeln publicerades
V.4 Veckodag	Anger vilken tidning artikeln publicerades i
V.5 Tidning	Anger om det är Aftonbladet eller Verdens Gang artikeln är publicerad i och därmed även om det handlar om Sverige eller Norge.
V.6 Rubrik	Anger artikelns hela rubrik
V.7 Typ av artikel	Anger vilken typ av artikel det är, om det är en nyhetsartikel, ledare, krönika, debatt, kultur, eller en annan typ.
V.8 Storlek	Anger artikelns storlek. Liten innebär allt upp till en halv sida. Mellan innebär allt från en halvsida upp till en helsida och Stor innebär allt från en helsida och uppåt.
V.9 Skribent	Anger vem som skrivit artikeln, om det är någon på tidningen, en expert, myndighet, politiker eller allmänheten.
V.10 Sakområde	Skribenten anger vem det är som skrivit artikeln.
V.11 Perspektiv	Sakområde är det område som artikeln främst handlar om
V.12 Framträder	Anger vem det är som primärt framträder i artikeln, om det är skribenten själv, allmänhet, expert, politiker eller någon annan.

V.13 Handlar om

Anger hur mycket artikeln handlar om partiet, primärt, sekundärt eller att partiet bara nämns men artikeln handlar om något annat.

V.14 Ton - framträder

Anger vilken ton den som har åsikter i artikeln har mot partiet, om den är positiv, negativ eller neutra/inte uttrycker någon åsikt.

V.15 Ton - skribent

Anger vilken skribenten i artikeln har mot partiet, om den är positiv, negativ eller neutra/inte uttrycker någon åsikt.

V.16 Låter man partierna komma till tals?

Anger om man låter partiet kommentera i artikeln.

V.17 Skriven med anledning av

Anger om artikeln skrevs med anledning av en inträffad händelse, valet eller av någon annan anledning.

V.18 Europeiskt samband

Anger om det tas upp några andra europeiska partier i artikeln. Denna variabel var intressant för att se om Sverigedemokraterna eller Framskrittspartiet ofta sätts i samband med/jämförs med andra främlingsfientliga partier.

V.19 Privatliv

Anger om partiets privatliv tas upp. Denna variabel var intressant för att se om det är skillnad mellan hur mycket av partiernas privatliv som respektive tidning tar upp.

V.20 Partiets historia

Anger om partiets historia tas upp.

V.21 Värdeladdade ord om partiet

Anger om värdeladdade ord används, positiva eller negativa. Intressant för att få ut mer vilken ton de använder.

Kritik mot metoden

Metoden har fått kritik riktad mot sig, och bland annat är det att analysen studerar separata delar i innehållet som varit i fokus. De som riktat kritiken har ansett att helhetsperspektivet riskerar att gå förlorat. Metoden har även fått kritik för dess bristande förutsättning för att tolka och på djupet förstå ett innehålls betydelse. För en djupare förståelse kommer därför även kvalitativ undersökning att användas till viss del, genom att använda exempel från ett fåtal av artiklarna för att visa på de slutsatser som kan dras från kodschemat.

Trots kritiken mot metoden anser vi att kvalitativ innehållsanalys passar bäst för vårt ändamål då det handlar om ett större antal artiklar där det handlar om att se skillnader mellan Verdens Gang och Aftonbladet samt samband mellan olika variabler.

Urval

- Val av tidsperiod
Norge 8/9-9/10 2013
Sverige 15/9-14/10 2014

Båda länderna hade val i september, Norge 9 september 2013 och Sverige 14 september 2014. Tidsperioden är vald för att undersöka hur medierna skrev om partierna under en månad direkt efter valet. Anledningen till detta är eftersom att vi tror att medierna skriver extra mycket om partierna den tidsperioden.

- Val av sökord

Sökorden var för Aftonbladet ”SD” och ”Sverigedemokraterna” och för Verdens Gang ”Frp” och ”Fremskrittspartiet”. Respektive partinamn och partiets förkortning. Detta eftersom att vi ville ha med alla artiklar som rörde partierna. Antalet artiklar som dök upp gjorde att vi inte behövde någon ytterligare avgränsning.

- Val av artiklar

Totalt dök det upp 185 resultat för Aftonbladet och 123 resultat för Verdens Gang. Vi valde att inte ta med insändare, förstasidor och de som uppenbart handlade om helt annat icke relevant. En sådan händelse var när vi sökte på de valda sökorden på Aftonbladet och fick upp några artiklar som handlade om sport, då SD (förkortningen av Sverigedemokraterna) även står för Sudden Death inom ishockey. Insändare ansåg vi inte vara relevanta för att se tidningens egna åsikter om partiet då insändare inte begränsas vilka som tas med i lika stor utsträckning som debattartiklar. Förstasidor ansåg vi inte vara relevanta då de inte innehåller någon information annat än en rubrik.

Det blev i slutändan 134 artiklar i Aftonbladet och 114 artiklar i Verdens Gang som hamnade i kodschemat.

- Val av tidningar

Norge: Verdens Gang

Verdens Gang är en norsk tidning som grundades 1945 och ägs av Schibsted-koncernen. Den är den svenska motsvarigheten till kvällstidning och hade 2013 en upplaga på 164 430 tidningar 2013. VG Strävar efter att vara den ledande leverantören i Norge av nyheter och underhållning. Tidningen vill sätta agendan för både populära och officiella nyheter i Norge. ”Bolagets kärnvärden är att vara mogen, populär och öppen.” Tidningen strävar också efter att vara i framkant när det gäller att finnas på digitala plattformar.²⁵

Sverige: Aftonbladet

Aftonbladet är en svensk kvällstidning som grundades 1830 utav Lars Johan Hierta och har sedan start sitt huvudkontor i Stockholm. Idag bedriver Aftonbladet kommersiell verksamhet inom flera olika medier. Tidningen kommer ut 365 dagar om året och varje dag når Aftonbladet ca 2,5 miljoner läsare genom olika plattformar så som internat, som

²⁵ <http://vginfo.vg.no> 2015-05-14 kl.10:20

applikation till smartphones och surfplattor och i tidningsform.²⁶ Även Aftonbladet ägs till viss del av Schibsted-koncernen, 91 % (resterande ägs av Landsorganisationen i Sverige.) Tidningen hade en upplaga på runt 800 000 år 2013 men har en långt större räckvidd på internet. Aftonbladets politiska ställning sägs vara ”obunden socialdemokratisk”.

Tidigare forskning

Vi har tagit del av uppsatser, avhandlingar och material som berört politik och medias rapportering samt även litteratur som berör ämnet nationalism. En sådan kandidatuppsats är *Sverigedemokraterna En kritisk diskursanalys av medias framställning av partiet.* av Johanna Strömberg där Sverigedemokraterna och medias rapportering och påverkan behandlas.

En annan artikel vi tagit del av är *Populist Radical Right Parties in the Nordic Region: A New and Distinct Party Family?* skriven av Ann-Cathrine Jungar och Aners Ravik Jupskås, publicerad i *Scandinavian Political Studies* som är en tidskrift publicerad för The Nordic Political Science Association. Artikeln handlar om att så kallade populistiska radikala högerpartier, där man nämner Sverigedemokraterna som exempel, har ökat framgångsrikt de senaste årtiondena.

Analys och diskussion

Tabell över kodschemat

		AB – ANTAL	VG – ANTAL
MÅNAD	SEPTEMBER	102	73
	OKTOBER	32	41
VECKODAG	MÅNDAG	31	8
	TISDAG	35	22

²⁶ <http://www.aftonbladet.se/koncernen/article12626015.ab> 2015-05-10 kl.12:12

	ONSDAG	20	21
	TORSDAG	13	16
	FREDAG	13	14
	LÖRDAG	10	18
	SÖNDAG	12	15
TYP	NYHETSARTIKEL	38	60
	LEDARE	11	2
	DEBATT	10	9
	KULTUR	8	0
	REPORTAGE	13	4
	ÖVRIGT	13	9
	KRÖNIKA/KOLUMN	41	30
STORLEK	LITEN	44	31
	MELLAN	64	49
	STOR	26	34
SKRIBENT	JOURNALIST/SKRIBENT PÅ TIDNINGEN	116	96
	EXPERT	0	3
	POLITIKER	4	2
	MYNDIGHET	0	0
	ANNAN	14	13
SAKOMRÅDE	ARBETSMARKNAD	7	2
	POLITIK	82	66
	EKONOMI	1	5
	SOCIALA FRÅGOR	9	8
	KRIMINALITET	1	4
	MILJÖ/NATUR	0	2
	KULTUR/FRITID	3	6
	RELIGION/KYRKA	0	1
	SKOLA/UTBILDNING	1	1
	FRÄMLINGSFIENTLIGHET/INVANDRING	12	4
	JÄMSTÄLLDHET	7	1
	ANNAT	11	14
PERSPEKTIV	POLITISKT	116	92
	EKONOMISKT	4	2
	KULTURELLT	5	2
	HISTORISKT	1	1
	MEDIALT	2	0
	ÖVRIGT	6	17
HANDLAR OM	PRIMÄRT	45	28
	SEKUNDÄRT	30	49
	NÄMNS BARA	57	37
FRAMTRÄDER	FÖRETRÄDARE FÖR	5	5

	ORGANISATION/FÖRENING		
	TJÄNSTEMAN/MYNDIGHET	0	0
	EXPERT	0	4
	POLITIKER	18	42
	ALLMÄNHET	10	0
	SKRIBENTEN	63	31
	KÄNDIS	6	2
	ANNAN JOURNALIST	4	3
	INGEN FRAMTRÄDER	28	27
TON - FRAMTRÄDER	POSITIV	9	11
	NEGATIV	55	21
	NEUTRAL/UTTALAR SIG INTE	38	60
	INGEN FRAMTRÄDER	32	22
TON - SKRIBENT	POSITIV	6	5
	NEGATIV	55	12
	NEUTRAL/UTTALAR SIG INTE	73	97
LÅTER MAN PARTIET KOMMA TILL TALS	JA	13	22
	NEJ	121	92
SKRIVEN MED ANLEDNING AV	INTRÄFFAD HÄNDELSE	16	11
	VALET	89	62
	ANNAT	29	41
EUROPEISKA SAMBAND	FRP	0	Ej aktuell
	EUROPA	10	6
	INGET	124	106
	SD	ej aktuell	2
PRIVATLIV	JA	7	7
	NEJ	127	107
PARTIETS HISTORIA	JA	0	7
	NEJ	134	107
VÄRDELADDADE ORD	POSITIVA	1	0
	NEGATIVA	37	6
	FINNS EJ	96	108

I analysen kommer vi jämföra hur Aftonbladet och Verdens Gang skriver om Sverigedemokraterna respektive Fremskrittspartiet. Båda tidningarna är kvällstidningar vilka är ett typ av medium, ett massmedium. Medan ett medium är allt som kan användas för att upprätta kommunikation mellan människor, definieras massmedium av att det når många människor samtidigt med samma budskap. Information via massmedier är ofta enkelriktad, sändaren och mottagaren kan inte kommunicera på lika villkor och sändaren är allt som oftast, som i det här fallet med tidningar skild från

mottagaren. Att ta del av massmedium är frivilligt sett ur mottagarens perspektiv genom att mottagaren alltid kan välja att till exempel sluta läsa tidningen.²⁷ Det här innebär att den som sänder ut ett budskap via ett massmedium alltid är beroende av sin publik och tidningen måste anstränga sig för att få en publik. Vi kommer återkomma till vad detta innebär för hur tidningarna väljer att gestalta partierna.

Likaså som medierna är beroende av sin publik, är partierna beroende av att synas. Idag är det väldigt viktigt för bland andra partier att få plats i massmedierna för att genom en medverkan i soffprogram, nyhetsinslag och på debattsidor bli en del av det offentliga samtalet. För den som vill påverka opinionen är detta absolut nödvändigt.²⁸

Massmedier har alltid fyllt en roll i samhället som arenor för information, debatt, opinionsbildning och åsiktsutbyte, de erbjuder oss en plattform för det offentliga samtalet om bland annat politik, ekonomi och samhällsutveckling och ger oss därigenom en gemensam utgångspunkt för att både förstå och förhålla oss till världen. Man kan därmed slå fast att massmedierna är en central del av demokratins förutsättningar, som exempelvis yttrande-, mötes- och religionsfrihet, men också medborgarnas möjlighet att skaffa sig kunskaper, argumentera och göra sin röst hörd. Utan tvekan är dessa förutsättningar de viktigaste delarna i en fungerande demokrati.²⁹

Lars Nord, professor i journalistik och Elisabeth Stúr, lektor i journalistik, skriver om journalistik att ”journalistiken förutsätts förse medborgarna med väsentlig information om aktuella händelser, samhällsfrågor och problem, och samtidigt kunna förhålla sig till rådande åsikter och värderingar i den allmänna opinionen”.³⁰ För att det ska fungera gäller att det bör vara möjligt för den som tar del av medieinnehållet att kunna urskilja vad som är informerande och argumenterande delar av journalistiken. Idag börjar gränserna dessutom suddas ut, vilket gör att det kan bli en svår linje mellan fakta och åsikter, och om tidningen speglar den allmänna opinionen eller tidningens egna ståndpunkter.³¹ Vi kommer gå in kort på detta i analysen, vad detta innebär om tidningarna tar tydlig ställning mot partierna, även om det är viktigt att tänka på att det

²⁷ Bengtsson, Jesper, *Mäktiga medier, mager demokrati*, Bilda, Stockholm, 2001 s.18-19

²⁸ Bengtsson, *Mäktiga medier, mager demokrati* s.21

²⁹ Ibid s.18-21

³⁰ Nord, Lars & Stúr, Elisabeth, *Tyckandets tid: den journalistiska kommentaren i tre svenska valrörelser*, Stiftelsen Institutet för mediestudier (sim(o)), Stockholm, 2009 s.21

³¹ Ibid s.21

är kvällstidningar vi analyserar och inte tidningar som lägger större vikt vid att rapportera om fakta och inte uttala sig åt något håll. Främst ska vi titta på hurvida man ger partierna plats i medierna, och vad man då lägger fokus på och hur man framställer dem, samt om tidningarnas egna åsikter och ton kommer fram i artiklarna.

I det första skedet av analysen ska vi genom dagordningsteorin titta på hur tidningarna sätter partierna på agendan. I den andra delen av analysen kommer vi gå in djupare på hur tidningarna gestaltar partierna.

Inom dagordningsteorin pratar man om något som kallas för mediernas dagordningsmakt, vilket innebär att massmedier är skickliga på att styra vad människor har åsikter och pratar om. Första nivån i dagordningsteorin handlar om detta, att medierna påverkar vilka saker vi tänker på och har åsikter om. Ju mer medierna uppmärksammar en fråga eller ett ämne, desto tillgängligare blir den i minnet. Medierna spelar en viktig roll alltså, eftersom att verkligheten är så pass obegränsad att vi inte själva kan undersöka den utan vi förlitar oss på att journalisterna fungerar som gatekeepers som silar och tar fram det som är viktigt och intressant utifrån ett främst samhälls- och upplysningsperspektiv. Under månaden 2014-09-15 - 2014-10-14 har det skrivits 134 artiklar i Aftonbladet om Sverigedemokraterna, varav mer än en tredjedel, 45 stycken, handlar primärt om partiet. Enligt dagordningsteorins första nivå kan man se att det finns ett nyhetsvärde i partiet genom att medierna skriver om det. Dessutom kan vi i kodschemat se att båda tidningarna främst skriver om partierna i nyhetsartiklar och kolumner, dock skiljer de sig mellan att Verdens Gang i större utsträckning skriver i nyhetsartiklar än kolumner. Intressant är även att Aftonbladet ofta skriver om Sverigedemokraterna i ledare, 11 artiklar, medan Verdens Gang endast nämner Fremskrittspartiet i ledare 3 artiklar.

Genom att välja i vilket format man skriver om partiet påverkar man mer eller mindre hur mycket människor pratar om partiet. I en ledare blir det tydligt vad tidningen själv har för åsikter om partiet, och i Aftonbladets fall kan man se att ledarna har en övervägande negativ syn på Sverigedemokraterna och att man där också använder sig av negativt värdeladdade ord. De ledare som Verdens Gang har skrivit om Fremskrittspartiet är neutrala i de två ledare som finns vilket ger en annan bild än den Aftonbladet förmedlar.

Den andra nivån i teorin handlar om hur vi tänker på dessa sakers attribut, priming och framing. Medierna kan alltså få oss att tänka på ett ämne genom att rapportera om det ofta, men även rama in frågan så att de bara speglar ett visst perspektiv av debatten. Framing theory, gestaltningsteorin, behandlar denna andra nivå.³² Gestaltningsteorin handlar alltså enkelt sagt om mediernas makt och hur vi uppfattar verkligheten genom medias gestaltningar. En del av denna teori handlar om hur medierna väljer att gestalta verkligheten på vissa sätt men inte andra och på så sätt sprider olika ”maktcentras” och ideologiers sätt att betrakta verkligheten. Varje gång vi kommunicerar med någon så gestaltar vi verkligheten på något sätt, vi ger en spegelbild av verkligheten.³³ Enligt denna teori borde mediernas negativa bild och ord om Sverigedemokraterna överföras till oss som läsare och konsument, då utifrån vår undersökning och det som framgår av kodschemat visar att Aftonbladets gestaltning av Sverigedemokraterna är allt annat än positivt. Ändå fortsätter partiet öka i opinionsmätningar. För partier är det viktigt att vara på agendan. Det är att synas i media, och i valrörelsen kan man nästan tala om att det inte längre är de politiska partierna som står emot varandra utan att striden istället står mellan massmedierna och politikerna.³⁴ Genom att uppmärksamma Sverigedemokraterna syns de ständigt i tidningen. Kanske kan det vara så att all uppmärksamhet är bra uppmärksamhet.

Vi kan slå fast att media sitter på en makt att bestämma vad de ska skriva om och därigenom sätta på dagordningen.³⁵ Även om de till viss del är styrda i ämnesval, redigering och utrymme så kan de alltid påverka innehållet i sina texter. Tillsammans med chefredaktörerna väljer de tonläge, vinkel och vilka som får komma till tals i en nyhet.³⁶ De väljer ständigt om vad som det ska skrivas och vad som väljs bort³⁷

³² Järvå, Håkan & Dahlgren, Peter M., *Påverkan och manipulation*, 1. uppl., Studentlitteratur, Lund, 2013 s.20

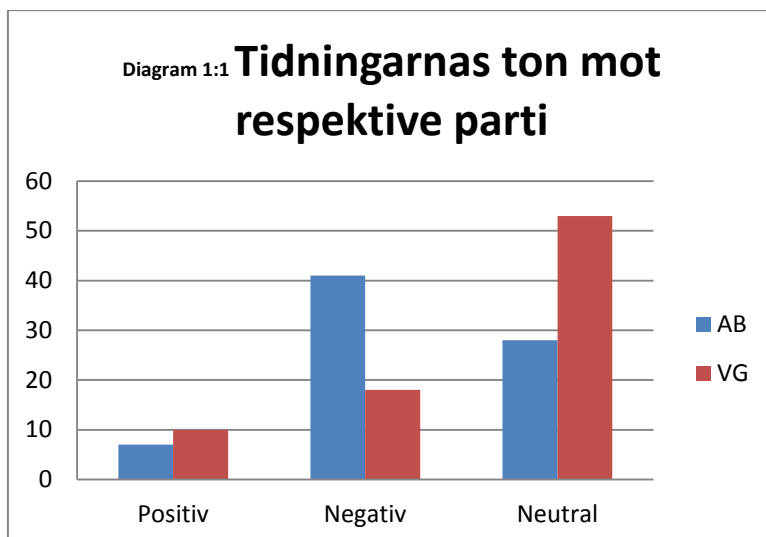
³³ McCombs. *Makten över dagordningen: om medierna, politiken och opinionsbildningen* s.118

³⁴ Bengtsson. *Mäktiga medier, mager demokrati* s.91

³⁵ ibid s.45-46

³⁶ Bengtsson. *Mäktiga medier, mager demokrati*. s. 67

³⁷ Strömbäck. *Makt, medier och samhälle: en introduktion till politisk kommunikation*. s.120

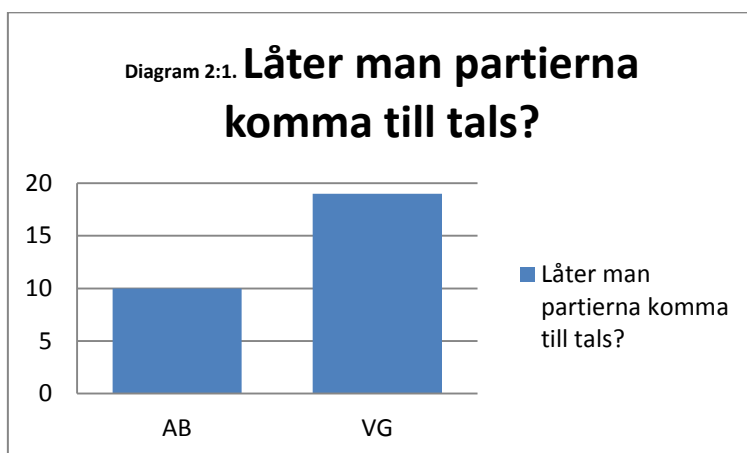

Av alla artiklar ur Aftonbladet var det endast 6 stycken som hade en positiv laddad ton gentemot Sverigedemokraterna. Och i alla av dessa 6 fall så var det en annan skribent än en journalist ifrån tidningen, så som politiker från partiet som skrivit artikeln. Det Aftonbladet väljer att lägga sitt fokus på gällande Sverigedemokraterna är när någon i partiet gör misstag, deras rasistiska åsikter och främlingsfientligheten. Jämfört med Verdens Gang som mestadels skriver generellt om Fremskrittspartiets politik och vad de gör politiskt. I Sverigedemokraternas fall så har det bidragit till någon form av tvärtom effekt. Eftersom partiet har vuxit och blivit mer och mer populärare trots mediernas skrivelser och försök till att gestalta partiet som ett rasistiskt högerfascistiskt parti. Dock finns det ingen forskning som stödjer att medierna endast speglar den sanna verkligheten³⁸ I Verdens Gang var det inte heller några stora reaktioner över Fremskrittspartiets framgångar i deras senaste val.

Aftonbladet har alltså tydligt tagit ställning mot Sverigedemokraterna, medan Verdens Gang håller en mer neutral och objektiv ton mot Fremskrittspartiet, tidningen innehåller sällan egna åsikter om partierna. Man kan diskutera hur mycket detta påverkar läsarna och väljarna, då det finns en vitt spridd uppfattning att massmedier har en betydande makt över våra åsikter och värderingar. Här kan man tala om påverkans effekter, som Joseph Klapper, en banbrytare inom medieforskning, gör i boken *Mäktiga medier, mäktig demokrati*. Han menar att massmedier kan få oss att byta åsikt.³⁹

³⁸ Ibid s.120

³⁹ Bengtsson. *Mäktiga medier, mager demokrati*. s.45-46

I tidningen Verdens Gang går det också att se att de låter partiet komma till tals oftare än vad Aftonbladet låter Sverigedemokraterna göra, så där får man höra partiet själva berätta mycket mera om deras politik och vad de planerar att göra i regeringen. Alltså är det Fremskrittspartiet själva som då och då får gestalta sig själva i Verdens Gang. Detta kan vara en faktor som gör att det mer sällan är invandringsfrågan som kommer upp utan mycket annat politiskt. Dock är skillnaden mellan partierna inte så stor att det har en avgörande betydelse. I Aftonbladet får Sverigedemokraterna uttala sig i 10 % av artiklarna medan Fremskrittspartiet får uttala sig i 19 % av artiklarna i Verdens Gang.

I kodschemat kan vi utläsa likheter och skillnaderna mellan tidningarna i vilka som får framträda och ha åsikter i artiklarna. Den största skillnaden kan vi se när vi tittar på politiker, där Verdens Gang låter politiker framträda till en mycket större del än vad Aftonbladet gör som endast har det i 13 % av artiklarna till skillnad mot Verdens Gang 37 %. I Aftonbladet är det till största delen skribenterna själva som framträder och tycker till, en viss förklaring till detta är eftersom att det är en stor del av artiklarna som är kolumner, debattartiklar och ledare där åsikter och egna reflektioner är en stor del, medan Verdens Gang innehåller främst nyhetsartiklar där åsikter inte förmedlas på samma sätt utan tidningar håller sig mer neutrala och faktabaserade. Men gränsen suddas ut allt mer: Idag är skillnaden mellan nyheter och opinioner inte alltid så tydlig och det är inte lika lätt som för några år sedan att veta vad som är nyheter och vad som är opinioner. För medierna verkar uppdelningen av dessa kategorier mindre självklar, vilket även gäller för publiken.⁴⁰ Detta innebär att fakta och åsikter riskerar att blandas

⁴⁰ Nord & Stúr. *Tyckandets tid: den journalistiska kommentaren i tre svenska valrörelser*. s.21

ihop och att åsikter därför kan missförstås som fakta, vilket skulle kunna påverka publiken till åsikter.

Idag kan man säga att nyheter och opinioner verkar vara journalistiskt sammanlänkade med varandra där tolkningen ger själva temat för artikeln och inslaget och fakta används för att belysa det valda temat.⁴¹

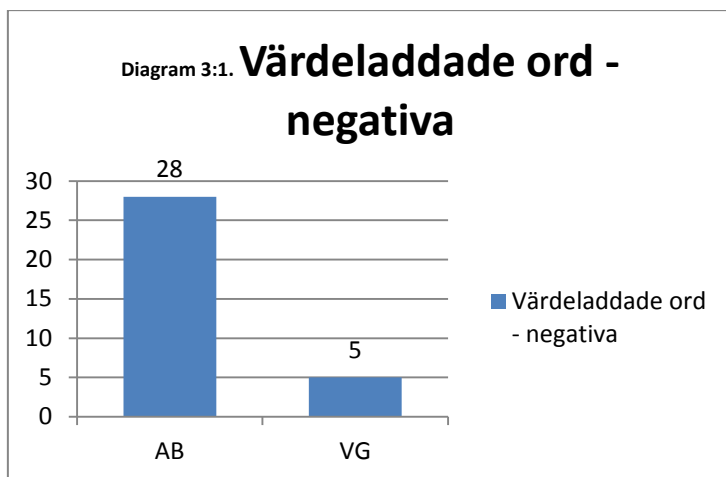
Man kan se detta i kodschemat när man tittar på samband mellan variablerna om typ av artikel och ton. I Aftonbladets fall kan vi där se att tidningen även väljer att ha en negativ ton till Sverigedemokraterna även i en stor del av sina nyhetsartiklar.

Genom kodschemat kan vi alltså tydligt utläsa att Aftonbladet har tagit ställning mot Sverigedemokraterna och journalisternas egna åsikter framkommer ofta. Tonen är genomgående negativ mot partiet och det finns en förtvivlan och nästintill ilska gentemot senaste valresultat men också många försök till att förstå hur det har varit möjligt för ett parti som Sverigedemokraterna att vinna så många röster.

Det här kan man se tydligt i en reportageserie som Aftonbladet gjorde dagarna efter valet. Reportageseriens rubrik var ”På min hemmaplan” och man låter sex journalister åka tillbaka till sina hemtrakter för att försöka förstå valresultatet. I chefsredaktören Jan Helins kolumn 2014-10-05 förklarar man anledningen till reportageserien ”Efter en vecka där Sverige nu fått en ny regering är det tid att journalistiskt granska den tydligaste frågan efter detta val: Hur kom det sig att Sverigedemokraterna mer än fördubblade sitt valresultat? Vad var det egentligen som drev 13 procent av väljarna att rösta på partiet?”

I reportagen får man följa med journalisterna hem, där de möter de som, man uttrycker det, ”drevs” till att rösta på Sverigedemokraterna. Det är här vi möter de enda som uttalar sig positivt om partiet i de undersökta artiklarna, och förklararar alltså dessa positiva kommentarer i en tidning som vi annars ser har tagit en tydlig negativ ställning mot partiet.

⁴¹ Ibid s.23

Angående användandet av värde laddade negativa ord kan vi se en stor skillnad mellan tidningarna. Det här kan förklaras dels genom det vi tidigare kommit fram till att tonen i Aftonbladet mot Sverigedemokraterna är mer negativ än tonen Verdens Gang använder mot Fremskrittspartiet som oftare håller sig neutrala och inte verkar ha tagit ställning mot partiet. Skillnaden kan också bero på typen av artiklar där man tydligt ser att Verdens Gang mestadels skriver nyhetsartiklar och har få typer av andra artiklar. Aftonbladet har även de främst nyhetsartiklar, men en hel del kolumner, reportage, debattartiklar och även några ledare. Dessa artikelformer öppnar upp för mer åsikter än nyhetsartiklar som främst syftar till att berätta händelseförlopp.

Angående händelseförlopp och anledningen till artiklarna kan man se att båda tidningarna föga förvånande har skrivit om partierna med relation till valet. Det skiljer endast fem artiklar, 2 %, mellan de båda tidningarna i om artiklarna är skrivna i samband med en inträffad händelse.

I kodschemat kan vi se att Aftonbladet oftare skriver om Sverigedemokraterna i sakområde främlingsfientligt/invandring jämfört med Verdens Gang om Fremskrittspartiet. Det finns en massmedial logik som handlar om att detaljer och enskilda händelser hamnar i fokus istället för helheter och sammanhang. De mest extrema åsikterna är också de mest tydliga, och de passar därför bäst in i den mediala sättningen.⁴² Det här kan förklara varför man väljer att fokusera så hårt på Sverigedemokraterna och deras främlingsfientliga politik. Partiet har åsikter och kör hårt med deras politik i till exempel äldreomsorg, men detta får sällan plats i tidningen.

⁴² Bengtsson. *Mäktiga medier, mager demokrati*. s. 85

Resultat

På vilket sätt skiljer det sig hur Aftonbladet gestaltar Sverigedemokraterna och hur Verdens Gang gestaltar Fremskrittspartiet?

I Aftonbladet läggs mycket fokus på partiets historia, de väljer att kalla Sverigedemokrater för rasister, rasistiska politiker, det har lagts fokus på rasistiska uttalanden som har gjort samt även partiets mörka historia. Det är tydligt att de gestaltar partiet som ett rasistiskt samt ett missnöjes parti. Enligt gestaltningsteorin påverkas människor av hur tidningarna gestaltar partier men i Sverigedemokraternas fall så har detta bidragit till en tvärtom effekt då de ökat i popularitet trots mediernas skrivelser. Detta kan bero på att tidningarna sätter partiet på dagordningen genom att skriva om dem. Verdens Gang uppmärksammar inte detta alls på samma sätt för Fremskrittspartiet. Utan där är det mer politiska sakfrågor som mestadels ligger i fokus och det är inte alls samma uppståndelse eller starka reaktioner efter Fremskrittspartiets framgångar i deras senaste val.

Skillnaden hur tidningarna väljer att framställa de båda partierna kan ha flera möjliga förklaringar. Fremskrittspartiet är ett parti som har funnits med betydligt längre än Sverigedemokraterna. De är även ett större parti i Norge. Sverigedemokraternas historia i riksdagen är inte alls lika lång utan snarare väldigt kort. Något som skulle vara en förklaring till att Fremskrittspartiet är mycket mer socialt accepterade är just att de har funnits med i så många år, de är som vilket parti som helst i Norge. Även att Fremskrittspartiet ingår i en allians med andra partier gör troligtvis en stor skillnad. Då visar även andra norska partier att de accepterar Fremskrittspartiet trots partiets historia och hårda invandringspolitik.

Sverigedemokraterna står utanför blocken och de andra svenska partierna har tydligt visat att de inte vill ingå blockpolitik med Sverigedemokraterna, de har valt att ta avstånd ifrån allt samarbete och förhandlingar med Sverigedemokraterna.

På vilket sätt visar respektive tidning sina åsikter om partierna?

Genom vår undersökning har vi kunnat se att Verdens Gang håller en mer neutral ton mot partiet och tidningen uttalar sig sällan själva, medan Aftonbladet tydligt visar att de tagit ställning mot partiet. Aftonbladet använder sig i betydligt större utsträckning av

värdebeladdade ord och har genomgående en negativ ton gentemot Sverigedemokraterna. I aftonbladets artiklar finns det nästan en förtvivlan över hur det är möjligt att ett parti som Sverigedemokraterna har fått hela 13 % av rösterna i riksdagsvalet 2014. Vi kan även se att de söker förklaring till detta resultat.

Skiljer det sig vilka som får uttala sig i Aftonbladet och Verdens Gang och hur får de uttala sig?

Vi kan se att det skiljer sig vilka som får uttala sig i tidningarna. Den största skillnaden är att Verdens Gang låter politiker framträda till en mycket större del än vad Aftonbladet gör som endast låter politiker framträda i 13 % av artiklarna still skillnad mot Verdens Gang 37 %. I Aftonbladet är det till största delen skribenterna själva som framträder och tycker till. En förklaring vi funnit är att en stor del av artiklarna i aftonbladet är kolumner, debattartiklar och ledare där åsikter och egna reflektioner är en stor del, medan Verdens Gang innehåller främst nyhetsartiklar där åsikter inte förmedlas på samma sätt som i kolumner, debattartiklar och ledare. Dock så ser vi att aftonbladet även är negativa gentemot Sverigedemokraterna i sina nyhetsartiklar.

Sammanfattning

Syftet med undersökningen var att se om det fanns några skillnader i hur framställningen av de båda partierna såg ut i respektive land, om det var en likadan uppståndelse i Norge när deras mest främlingsfientliga parti fick stora framgångar i deras stortings val 2013 som det blev här i Sverige efter Sverigedemokraternas framgångar i riksdagsvalet 2014. Partierna skiljer sig åt både i historisk mening och även deras ideologier skiljer sig åt. Lika att Fremskrittspartiet ingår i en allians vilket inte Sverigedemokraterna gör. Men båda partierna är nationalistiska och har konservativa drag. Och båda partiernas historia härstammar ur rasismen och nazismen. Än idag kan man läsa i tidningar om uttalande från politiker från både Sverigedemokraterna och Fremskrittspartiet som gör rasistiska uttalanden på olika vis. Trots att båda partierna idag säger sig ta avstånd ifrån alla rasism. En åtanke som man också måste ta med är att det är två länder vi talar om och att de politiska lägena ser olika ut.

Det gick tydligt att utläsa från kodschemat att det skiljde sig i hur de respektive tidningarna, Aftonbladet och Verdens Gang, framställer partierna. Aftonbladet hade en hårdare ton gentemot Sverigedemokraterna än vad Verdens Gang hade mot Fremskrittspartiet och Aftonbladet hade mer negativt laddade ord när de skrev om Sverigedemokraterna. Även så lät Verdens Gang Fremskrittspartiet själva komma till tals oftare samt har vi kunnat se att de skiljer sig vilka som får framträda i artiklarna där framträder mest är i Verdens Gang medan det i Aftonbladet var främst journalisterna själva om framträdde med åsikter. Att vi fann just denna undersökning intressant att utföra är för att nationalistiska och rasistiska partierna har den senaste tiden haft stora framgångar i nästan hela Europa. Att jämföra just ett norskt parti med ett svenskt valde vi för att vi står så nära i kultur.

Förslag till fortsatt forskning

Det finns många intressanta områden till fortsatt forskning. Eventuellt att en retorisk analys av detta ämne skulle ge en djupare och tydligare förklaring till skillnaderna mellan tidningarnas framställning utav partierna. Något som vi själva insåg i skrivandets slutskede skulle ha varit ett bra tillvägagångsätt att analysera på. Samt även en kombination mellan kvantitativ och kvalitativ analys.

Även att se vad norsk media säger om Sverigedemokraterna och vad svensk media skriver om Fremskrittspartiet.

Den här undersökningen har avgränsats till en månad efter valet, men intressant skulle även vara att undersöka en längre tidsperiod för att dels få en större helhetsbild, men även titta på om det skiljer sig hur medierna behandlar partierna före valet, efter valet eller när det inte är val. Det skulle även vara intressant att jämföra hur de främlingsfientliga partierna framställs, mot hur resten av partierna framställs. Till exempel i skillnaden hur mycket partierna får komma till tals, om artiklarna tar upp privatliv, och hur stor plats i artiklarna partierna får.

Ett större urval av tidningar skulle också vara intressant för en helhetsbild i hur länder skiljer sig mellan varandra och inte bara hur en tidning från respektive land framställer

partierna. Det är först i ett större urval av tidningar som man kan se samband mellan hur olika länder rapporterar. Som tidigare nämnts så är det inte bara i Sverige och i Norge som nationalistiska/rasistiska partier når framgångar, ett intressant ämne skulle vara att göra en undersökning ur ett Europeiskt perspektiv för att se skillnader och likheter mellan hur olika länders media rapporterar om sina respektive främlingsfientliga partier, och sätta detta i ett större perspektiv i hur länders parti- och statssituationer ser ut, och genom detta få en större förståelse för hur detta hänger ihop.

Källhänvisning

Tryckta källor

Arnstad, Henrik, Axelsson, Madelene & Borg, Kristian (2014). *Sverigedemokraternas svarta bok*. 1. uppl. Stockholm: Verbal

Alter, Peter (1994). *Nationalism*. 2. ed. London: E. Arnold

Bengtsson, Jesper (2001). *Mäktiga medier, mager demokrati*. Stockholm: Bilda

Ekström, Mats & Larsson, Larsåke (red.) (2010). *Metoder i kommunikationsvetenskap*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur

Eliasson, Annika (2010). *Kvantitativ metod från början*. 2., uppdaterade uppl. Lund: Studentlitteratur

Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik & Wängnerud, Lena (red.) (2012). *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 4., [rev.] uppl. Stockholm: Norstedts juridik

Jungar, Ann & Ravik Jupskås, Anders. *Populist Radical Right Parties in the Nordic Region: A New and Distinct Party Family? Scandinavian Political Studies* Volume: 37 Issue: 3 2014 Nordic Political Science Association

Järvå, Håkan & Dahlgren, Peter M. (2013). *Påverkan och manipulation*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur

Marsdal, Magnus E. (2008). *Högerpopulismen dissekerad: hemligheten bakom Fremskrittspartiets framgångar*. Lund: Celanders

McCombs, Maxwell (2006). *Makten över dagordningen: om medierna, politiken och opinionsbildningen*. 1. uppl. Stockholm: SNS förlag

Nord, Lars & Stúr, Elisabeth (2009). *Tyckandets tid: den journalistiska kommentaren i tre svenska valrörelser*. Stockholm: Stiftelsen Institutet för mediestudier (sim(o))

Shehata A. & Strömbäck J. (2013). *Not (Yet) a New Era of Minimal Effects: A Study of Agenda Setting at the Aggregate and Individual Levels*. in *The International Journal of Press/Politics*, vol. 18 no. 2, pp. 234-255

Strömbäck, Jesper (2009). *Makt, medier och samhälle: en introduktion till politisk kommunikation*. 1. uppl. Stockholm: SNS förlag

Strömbäck, Jesper (2014). *Makt, medier och samhälle: en introduktion till politisk kommunikation*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur

Østbye, Helge (2004). *Metodbok för medievetenskap*. 1. uppl. Malmö: Liber ekonomi

Länkar

<http://www.aftonbladet.se/koncernen/article12626015.ab> 2015-05-10 kl.10:30

<https://www.frp.no/partiets-historie> 2015-04-22 kl.13.00

<https://www.frp.no/english> 2015-04-22 kl.13.45

<http://www.migrationsinfo.se/framlingsfientlighet/framlingsfientliga-partier/> 2015-05-20 kl.16:50

<http://www.migrationsinfo.se/framlingsfientlighet/> 2015-05-19 kl.19:01

<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/nationalism> 2015-05-18 kl.18:12

<http://www.svd.se/opinion/brannpunkt/norska-valet-vacker-oro-aven-for-sverige> 8516772.svd 2015-05-19 kl.14:45

http://sverigedemokraterna.se/wp-content/uploads/2013/08/principprogrammet2014_webb.pdf 2014-04-12 kl.10:37

<http://sverigedemokraterna.se/var-politik/invandringspolitik/> 2015-04-22 kl.14:10

<http://www.val.se/val/val2014/slutresultat/R/rike/> 2015-04-19 kl.12:10

<http://vginfo.vg.no> 2015-05-14 kl.10:04

Bilaga 1

Diagramförklaring

Diagram 1:1

Visar i procent skillnaden i hur många negativt värdeladdade ord som används i artiklarna i respektive tidning.

Diagram 2:1

Visar i procent skillnaden i hur ofta respektive part får komma till tals i respektive tidning

Diagram 3:1

Visar i procent hur ofta en positiv respektive negativ respektive neutral ton används mot partierna i respektive tidning